

C/2026/14

16.1.2026

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité

Bouwstenen ter versterking van de Europese productiebasis voor schone technologie

(initiatiefadvies)

(C/2026/14)

Rapporteur: **Corina MURAFĂ BENGĂ**

Corapporteur: **Guido NELISSEN**

Adviseur	Mihnea CĂTUȚI (voor de rapporteur, groep III)
Besluit van de voltallige vergadering	23.1.2025
Rechtsgrond	Artikel 52, lid 2, van het reglement van orde
Bevoegde afdeling	Adviescommissie Industriële Reconversie
Goedkeuring door de afdeling	10.7.2025
Goedkeuring door de voltallige vergadering	18.9.2025
Zitting nr.	599
Stemuitslag (voor/tegen/onthoudingen)	97/0/0

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. De EU herbergt diverse schone-technologieecosystemen, van gevestigde industrieën zoals windenergie tot opkomende sectoren zoals elektrolyse, batterijen, koolstofafvang en waterefficiëntie. Terwijl de EU beschikt over sterke deskundigheid op het gebied van onderzoek en ontwikkeling (O&O) blijft de stap van innovatie naar commerciële toepassing echter problematisch, vooral in vergelijking met mondiale concurrenten als China en de VS.

1.2. De EU is voor tal van sectoren een netto-importeur van schone technologie en is in hoge mate afhankelijk van China voor zonnepanelen, batterijen en grondstoffen, wat een strategisch risico vormt. Het beleid van de VS en China daagt de EU uit om investeringen op te voeren en haar schonetechnologie-industrie uit te bouwen, ook in sectoren waar zij koploper is.

1.3. De versnipperde beleidsmaatregelen en financieringsmechanismen van de Europese Green Deal komen slechts gedeeltelijk tegemoet aan de ambities van de EU op het gebied van de productie van schone technologieën. Ongecoördineerde EU- en nationale beleidsmaatregelen en financiering belemmeren de doeltreffendheid, de huidige staatssteunmaatregelen komen in onevenredige mate ten goede aan rijkere lidstaten en het aanvragen van financiering voor projectontwikkelaars blijft een ingewikkelde aangelegenheid. Mondiale concurrentievervalsingen vormen een uitdaging voor de cleantech-industrie in de EU. Als de EU het juiste beleid voert, zal zij energie- en watergerelateerde uitdagingen kunnen omzetten in kansen voor het scheppen van banen, de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden en bedrijfsgroei.

1.4. Om deze redenen verzoekt het EESC de Commissie om:

- een herzien geconsolideerd strategisch industrieel kader vast te stellen ter ondersteuning van de productie van schone decarbonisatie- en waterefficiëntietechnologieën;
- schone technologie te erkennen als een afzonderlijke industriële sector, en de ontwikkeling ervan te ondersteunen door technologische routekaarten op te stellen, de risico's van innovatie door middel van proefprojecten en partnerschappen te verminderen en de financiering te verbeteren, met name via Horizon Europa en het 10e kaderprogramma (KP10);
- de doelstellingen van de EU op het gebied van schone technologie te integreren in alle beleidsterreinen;

- regelgeving te vereenvoudigen, infrastructuur voor markttoegang uit te rollen, problemen met toeleveringsketens en overheidsgoedkeuring op te lossen, de toegang tot financiering en bescherming van intellectuele-eigendomsrechten (IPR) voor start-ups te verbeteren, de samenwerking tussen onderzoekscentra, start-ups en de industrie te bevorderen om het naar de markt brengen van nieuwe technologieën te versnellen en innovatievriendelijke kaders te bevorderen, zoals testomgevingen voor regelgeving in het kader van de verordening voor een nettonulindustrie (NZIA);
- stimulansen voor de circulaire economie, ook voor secundair gebruik en inkoop op lokaal niveau te bevorderen, en quota of etikettering voor gerecycled materiaal;
- elke technologieroutekaart aan te vullen met een routekaart voor de menselijke en sociale dimensie om de vaardigheids transitie voor alle werknemers te ondersteunen. Dergelijke routekaarten moeten gegevens bevatten die worden verstrekt door het Waarnemingscentrum voor schone-energie technologieën het Europees Waarnemingscentrum voor informatie over vaardigheden;
- indien nodig, te investeren in bij- en omscholingsbeleid waarmee leerinhoud in schone-technologie sectoren wordt ontwikkeld, met inbegrip van een waterdimensie, en tegelijkertijd de doeltreffendheid en effecten van reeds gestarte programma's (zoals de European Solar Academy en de European Battery Academy) te monitoren;
- schone-technologievaardigheden te versterken door middel van een EU-brede beoordeling van arbeidstekorten in de sectoren schone energie en watertechnologie, en tegelijkertijd te zorgen voor hoogwaardige banen en inclusieve toegang voor vrouwen en andere achtergestelde groepen. De Commissie moet binnen het Europees Waarnemingscentrum voor informatie over vaardigheden in het kader van de vaardigheidsunie een specifiek onderdeel cleantech opzetten om snel over die vaardigheden te kunnen beschikken;
- instrumenten als een EU-vaardighedenpaspoort, geharmoniseerde certificering en sterkere verbanden tussen onderwijs en industrie te ontwikkelen om de overgang naar nettonulbanen te versoepelen;
- de productie van schone technologieën in de EU te stimuleren met behulp van een Europees Fonds voor concurrentievermogen, een herbestemd Innovatiefonds en het vervroegen van EIB-investeringen, waarbij de cohesie en de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) moeten worden gewaarborgd;
- financiering te coördineren en stroomlijnen, kaders voor staatssteun te hervormen, en administratieve capaciteiten te versterken om de absorptie van middelen en billijkheid op de markt te verbeteren;
- te investeren in regionale schone-technologieclusters, elektriciteitsnetten en de integratie van kapitaalmarkten, en vergunningverleningsprocedures te versnellen;
- de vraag naar schone technologieën te versterken door de verordening voor een nettonulindustrie uit te voeren met verplichte niet-prijsgerelateerde criteria voor het plaatsen van overheidsopdrachten, quota voor groene en waterefficiënte producten, technologieën voor schoon water en duurzaamheidsnormen die rekening houden met ingebedde koolstof;
- decarbonisatie en waterefficiëntie op te nemen in handelsovereenkomsten, en strategische partnerschappen op te bouwen om toeleveringsketens voor schone technologieën te versterken;
- de ontwikkeling van de sector schone technologie in de EU op de voet te volgen en verslag uit te brengen over de resultaten van de beleidsuitvoering.

2. Achtergrond van de stand van de productie van schone technologieën in Europa

2.1. De investeringen in schone technologieën in Europa zijn sinds 2021 aanzienlijk toegenomen, vooral die in de productie van batterijcellen. In andere sectoren, zoals zonnepanelen, zijn Europese bedrijven echter sterk afhankelijk van invoer, met name uit China ⁽¹⁾. Hoewel de investeringen verspreid zijn over de EU, zijn de meeste projecten geconcentreerd in een handvol landen.

2.2. Macro-economische omstandigheden, waaronder hoge rentevoeten, leidden in 2024 tot een vertraging van eigenvermogensinvesteringen in schone technologieën in de EU met 24 % op jaarbasis (11,6 miljard EUR in 2023, tegen 8,8 miljard EUR in 2024). Die vertraging werd gecompenseerd door investeringen in schuldinstrumenten ter waarde van 23,4 miljard EUR in 2024, een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de 7,9 miljard EUR van 2023 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Bruegel: Clean industrial transformation: where does Europe stand?.

⁽²⁾ Cleantech for Europe: Financial Year 2024 Briefing.

2.3. Hoewel de EU een sterke industriële voetafdruk op het gebied van schone technologieën behoudt, verschilt het schone-technologiële landschap van de EU per sector. De zonne-energiesector wordt geconfronteerd met herstructureringen als gevolg van mondiale concurrentie, terwijl de windenergiesector langzaam en geografisch ongelijk groeit, waardoor het concurrentievermogen in gevaar komt. De productie van batterijen neemt toe met gigafabrieken, maar de vraag naar elektrische voertuigen (EV's) hangt af van financiële stimulansen van overheden. De productie van warmtepompen neemt toe ondanks macro-economische belemmeringen. De capaciteit van elektrolyse-installaties zal naar verwachting toenemen, maar de onzekerheid over investeringen en de vraag blijft bestaan. Koolstofafvang en -opslag ontwikkelt zich en de productie van biogas volgt een opwaartse lijn dankzij beleidsondersteuning. De EU loopt voorop op het gebied van geothermische en thermische zonne-energie en maritieme schone technologieën ⁽³⁾.

2.4. Een gecoördineerd EU-industriebeleid kan de inefficiëntie van het bestaan van 27 concurrerende benaderingen van herindustrialisering terugdringen. Een robuust EU-governancekader voor het industriebeleid moet verder gaan dan wat de Europese Commissie heeft voorgesteld. Indien nodig moeten sectorale industriële strategieën en gemeenschappelijke EU-steunprogramma's worden overwogen. De EU moet afstappen van een grotendeels reactieve benadering en een toekomstgerichte industriestrategie ontwikkelen.

2.5. Als promotor van het Blue Deal-vlaggenschipinitiatief van de EU benadrukt het EESC dat schone technologieën zowel energie- als waterefficiënt moeten zijn, en dat horizontale maatregelen, zoals betere gegevensverzameling, uitbreiding van de infrastructuur, energiebesparing, digitalisering en verbetering van de toegang tot betaalbare energie en water, van essentieel belang zijn om het concurrentievermogen van de productie van schone technologie in de EU te versterken.

3. Stimuleren van het innovatie-ecosysteem voor schone technologieën

3.1. Volgens het Internationaal Energieagentschap is slechts de helft van de technologieën die nodig zijn om volledig koolstofvrij te worden, klaar voor de markt. De volgende generatie schone technologieën moet worden ontwikkeld en uitgerold.

3.2. Wereldwijd wordt ruim een vijfde van de schone technologieën in de EU ontwikkeld. Voor veel technologieën in een vroeg stadium verspilt de EU echter middelen omdat het innovatiepotentieel van de EU zich niet vertaalt in productiecapaciteit.

3.3. In 2023 waren China, de EU en de VS goed voor 85 % van de publieke O&O-uitgaven, met respectievelijk 17,5 miljard USD, 13,5 miljard USD en 11 miljard USD ⁽⁴⁾. De overheidsinvesteringen in onderzoek en innovatie (O&I) op het gebied van schone energie in de EU zijn toegenomen, maar de particuliere investeringen blijven ontoereikend.

3.4. Het EESC verzoekt de Commissie om:

3.4.1. technologische routekaarten voor opkomende technologieën te ontwerpen ter ondersteuning van het gereedheidsniveau (Technology Readiness Level) ervan, waarin de rol van die technologieën bij de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen voor 2040 en 2050 wordt uiteengezet;

3.4.2. de Europese financiering voor O&I op het gebied van schone technologieën verder te versterken, de financiering van Horizon Europa te beschermen en uit te breiden en deze veilig te stellen tijdens de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader (MFK);

3.4.3. schone technologieën tot prioriteit te verheffen in het komende KP10-programma voor 2028-2034;

3.4.4. de risico's van investeringen in schone technologieën te verminderen door steun te verlenen voor demonstratieprojecten, proefprojecten en de oprichting van publiek-private partnerschappen (met inbegrip van gemeenschappelijke ondernemingen van de EU);

3.4.5. de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten te handhaven en financieringsmechanismen (zoals het Innovatiefonds) toegankelijker te maken voor start-ups.

⁽³⁾ Clean Energy Technology Observatory: Overall strategic analysis of clean energy technology in the EU.

⁽⁴⁾ Strategic Perspectives: The global net-zero industrial race is on.

4. Toegang tot kritieke grondstoffen en circulariteit

4.1. De toepassing van de beginselen van de circulaire economie kan nieuwe economische kansen creëren en de afhankelijkheid van kritieke grondstoffen verminderen. De vaststelling van normen voor recyclebaarheid en hulpbronnenefficiëntie zou een sterke stimulans vormen voor industrieën om de afhankelijkheid van primaire grondstoffen te verminderen.

4.2. Het EESC beveelt aan:

4.2.1. dat met de komende wetgeving op het gebied van de circulaire economie investeringen in recycling worden gestimuleerd en circulair materiaalgebruik wordt bevorderd door middel van digitale technologieën en bedrijfsmodellen;

4.2.2. dat de lidstaten hun binnenlandse mijnbouw- en raffinagecapaciteit voor belangrijke mineralen en midstreamverwerkingscapaciteiten versterken, met inachtneming van de strenge milieu- en sociale normen;

4.2.3. dat er stimulansen worden ingevoerd voor de lokale inkoop van circulaire hulpbronnen en afval, met verplichte quota of vrijwillige etikettering voor gerecycleerde materialen.

5. Inzet van personeel en vaardigheden

5.1. Schone-technologiesectoren hebben veelal hoge (her)scholingsbehoeften. Een grondigere analyse van de sociale gevolgen van de uitrol van schone technologieën zal nodig zijn om te anticiperen op structurele uitdagingen en om deze te beheren.

5.2. De werkgelegenheid in schone-technologiesectoren groeit sneller dan die in de rest van de economie⁽⁵⁾. Een ambitieuze Clean Industrial Deal (CID) die in de EU gevestigde nettonulproductie ondersteunt, kan tegen 2035 1,6 miljoen nieuwe banen genereren, wat tegen 2040 verder kan stijgen tot 2,1 miljoen⁽⁶⁾ en mogelijk nog meer als de waterdimensie in aanmerking wordt genomen.

5.3. In dit verband beveelt het EESC aan om:

5.3.1. te investeren in het versterken van vaardigheden voor schone technologie, gerichte opleidingen te bevorderen, een EU-brede beoordeling van de vaardighedentekorten in nettonultechnologiesectoren uit te voeren, gerichte leerprogramma's te ontwerpen, en NZIA-academies op te richten waar dit nodig is;

5.3.2. het tekort aan arbeidskrachten op het gebied van schone technologie op de voet te volgen via het onlangs aangekondigde Europees Waarnemingscentrum voor informatie over vaardigheden. Cleantech moet bovenaan de agenda staan in het waarnemingscentrum om vroegtijdige waarschuwingen te geven over tekorten aan vaardigheden en ervoor te zorgen dat die vaardigheden snel beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt;

5.3.3. prioriteit te geven aan de aantrekkelijkheid van banen door hoge arbeidsnormen te handhaven en te zorgen voor zekere, goed betaalde en maatschappelijk gerespecteerde banen. De in de CID voorgestelde routekaart voor hoogwaardige banen moet als leidraad dienen voor de beoordeling van projecten in het kader van de NZIA en de verordening kritieke grondstoffen (CRMA);

5.3.4. prioriteit te geven aan omscholing voor kansarme groepen, zoals oudere werknemers en mensen met onzeker werk. Het classificeren van nettonulbanen als knelpuntberoepen kan zorgen voor financiële stabiliteit tijdens opleidingen tot werknemers de arbeidsmarkt betreden⁽⁷⁾, en de arbeidsparticipatie van vrouwen in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde verhogen;

5.3.5. een EU-vaardighedenpaspoort te ontwikkelen en EU-certificeringsregelingen te harmoniseren;

⁽⁵⁾ Strategic Perspectives: The global net-zero industrial race is on.

⁽⁶⁾ Strategic Perspectives: The global net-zero industrial race is on.

⁽⁷⁾ E3G: How to make the best of the Green Deal Industrial Plan.

5.3.6. intermediaire instellingen op te richten om de kloof tussen onderwijs en werk te overbruggen, met inbegrip van partnerschappen tussen schone-technologiesectoren en technische universiteiten, om de ontwikkeling van arbeidskrachten te versterken ⁽⁸⁾;

5.3.7. te streven naar een eerlijke verdeling van banen over regio's met krimpende industrieën of regio's die moeten worden geherstructureerd ⁽⁹⁾, met behulp van bestaande financieringsstromen (bv. het Fonds voor een rechtvaardige transitie);

6. Investeringsontsluiten

6.1. Aangezien de begrotingsruimte beperkt is, zouden bestaande financieringsprogramma's zich moeten richten op de fasen van de waardeketens voor schone technologieën waarin de EU comparatieve voordelen kan ontwikkelen. De EU moet streven naar aanvullende gemeenschappelijke Europese middelen voor de financiering van haar industriële ambities.

6.2. Het einde van NextGenerationEU in 2027 zal ertoe leiden dat 35 miljard EUR aan investeringen in nettonultechnologie wordt stopgezet, waardoor een financieringskloof ⁽¹⁰⁾ ontstaat die gedeeltelijk kan worden gecompenseerd via het komende fonds voor industriële decarbonisatie, een toekomstig EU-transitiefonds voor de Blue Deal of het beoogde Europees Fonds voor concurrentievermogen (volgende MFK).

6.3. Het huidige staatssteunkader heeft investeringen gestimuleerd, maar ook marktverstoringen veroorzaakt; regionale verschillen blijven bestaan. Tussen 2022 en 2023 hebben enkele toonaangevende regio's hun investeringen met 15 tot 17 miljard USD verhoogd, terwijl de investeringen in Zuid-, Midden- en Oost-Europa met maar 3 miljard USD zijn gestegen ⁽¹¹⁾.

6.4. Om de financiële steun (zowel publieke als particuliere) nog doeltreffender te maken, steunt het EESC de volgende voorstellen:

6.4.1. oprichting van een Europees fonds voor concurrentievermogen in het nieuwe MFK, mogelijk ondersteund door nieuwe gezamenlijke leningen van de EU via Europese veilige activa. Het fonds moet expansiekapitaal ondersteunen en zich richten op waardeketens voor schone technologie, met als doel de Europese cohesie te bevorderen en een Europa van twee snelheden te voorkomen;

6.4.2. omvormen van het innovatiefonds tot een uitrolfonds en reserveren van een deel van de middelen voor de productie van schone technologie. Er moet meer aandacht worden besteed aan een betere toegang tot deze instrumenten voor kmo's;

6.4.3. opleggen aan de lidstaten van de verplichting, onverminderd sociale doelstellingen, om ten minste 25 % van hun inkomsten uit het emissiehandelssysteem (ETS) te investeren in de productie van schone technologieën, onder meer door gebruik te maken van de "veiling als dienst" ⁽¹²⁾-functie van het Innovatiefonds. De uitgavenplannen moeten worden opgenomen in de nationale energie- en klimaatplannen ⁽¹³⁾;

6.4.4. stroomlijnen en coördineren van alle financiering voor de productie van schone technologieën, bijvoorbeeld door gebruik te maken van gecentraliseerde portalen zoals het platform voor strategische technologieën voor Europa en coördineren en harmoniseren van nationale steunregelingen, en de instelling van Europese onestopshops en uniforme aanvraagprocedures;

6.4.5. vervroegen van investeringen in schone technologie die mogelijk zijn gemaakt via ETS-inkomsten, onder meer via leningen van de Europese Investeringsbank (EIB);

6.4.6. vergemakkelijken van innovatie op het gebied van schone technologieën door kapitaalmarkten te verdiepen en het voor start-ups en scale-ups eenvoudiger maken om toegang te krijgen tot risicokapitaal, met name via een kapitaalmarktenunie;

6.4.7. versterken van de rol van de EIB (en van nationale stimuleringsbanken) bij het bevorderen van particuliere investeringen door de uitbreiding van (contra-)garanties naar schone-technologiesectoren;

⁽⁸⁾ Strategic Perspectives: Poland, a strategic cleantech hub for Europe.

⁽⁹⁾ Ecorys: The net-zero manufacturing industry landscape across Member States.

⁽¹⁰⁾ Strategic Perspectives: The global net-zero industrial race is on.

⁽¹¹⁾ Strategic Perspectives: The global net-zero industrial race is on.

⁽¹²⁾ Europese Commissie: Competitive bidding.

⁽¹³⁾ Cleantech for Europe: Open letter.

6.4.8. creëren van regionale schone-technologieclusters, met name op transitiegebieden, door gebruik te maken van slimme specialisatie en bestaande fondsen, en door actieve samenwerking tussen alle belanghebbenden te bevorderen, waarbij overheidsmiddelen worden gekoppeld aan sociale en milieucriteria;

6.4.9. vereenvoudigen van staatssteunprocedures in het komende staatssteunkader voor schone industrie, voortbouwend op de inzichten die zijn opgedaan met het tijdelijke crisis- en transitiekader en de algemene groepsvrijstellingsverordening, met als doel om regionale rechtvaardigheid te waarborgen en verstoringen van de interne markt te voorkomen;

6.4.10. hervormen van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang en verlenen van financiële en administratieve steun om lage-inkomensregio's te helpen om deel te nemen aan de waardeketens van de EU, onder meer door de administratieve capaciteit te versterken in landen die moeite hebben om middelen te absorberen;

6.4.11. versnellen van de plannings- en vergunningsprocedures voor nieuwe projecten op het gebied van schone technologieën;

6.4.12. massaal investeren in de modernisering en aansluiting van de Europese elektriciteitsnetten, aangezien de uitrol van schone technologieën momenteel wordt belemmerd door de trage voortgang van de elektrificatie.

7. Ontwikkelen van markten en creëren van leidende markten

7.1. Veel schone technologieën zijn nog in opkomst en vereisen een sterkere marktacceptatie. Dit kan worden ondersteund door de toepassing door de particuliere sector te stimuleren en door criteria voor lokale inhoud en veerkracht op te nemen in zowel openbare als particuliere aanbestedingen.

7.2. Veilingen in het kader van de verordening voor een nettonulindustrie moeten criteria voor de waterconsumptie en voor verantwoord ondernemerschap, cyberbeveiliging en uitvoeringscapaciteiten omvatten, waarbij duurzaamheids- en weerbaarheidsfactoren goed moeten zijn voor 15-30 %.

7.3. Om Europese leidende markten verder te versterken, pleit het EESC ervoor om:

7.3.1. de verordening voor een nettonulindustrie uit te voeren door middel van openbare aanbestedingen en veilingen voor hernieuwbare energie op basis van, onder meer, verplichte niet-prijsgerelateerde criteria (waaronder sociale voorwaarden); duurzaamheidsnormen aan te scherpen om rekening te houden met de koolstof- en watervoetafdruk van materialen die in nettonultechnologieën worden gebruikt, welke normen veel verder zouden moeten gaan dan de huidige benchmarks ⁽¹⁴⁾;

7.3.2. regelgeving van de lidstaten te verbeteren om de vraag naar hernieuwbare producten te stimuleren door expliciete duurzaamheids- en veerkrachtcriteria te integreren;

7.3.3. een nettonulbonus voor de EU-waardeketen en quota voor groene, waterefficiënte producten in belangrijke sectoren zoals staal en batterijen in te voeren, omdat die het leiderschap van Europa op het gebied van schone technologieën kunnen helpen herstellen. Ter versnelling van de decarbonisatie van de industrie kunnen in de Industrial Accelerator Decarbonisation Act (verordening inzake de versnelde decarbonisatie van de industrie) soortgelijke quota worden vastgesteld, zoals het gebruik van schoon staal in auto's en windturbines;

7.3.4. gemeenschappelijke EU-productpaspoorten (bv. batterijpaspoorten), kwaliteitslabels of verplichte koolstof- en watervoetafdrukverklaringen voor producten in te voeren om de transparantie te vergroten en consumenten en bedrijven te helpen bij het nemen van geïnformeerde beslissingen (met inbegrip van uitvoermarkten);

7.3.5. de kosten van oplossingen met schone technologie te verlagen via mechanismen zoals contracten ter verrekening van verschillen voor energie of vaste premiesubsidies, gekoppeld aan de milieuprestaties van producten.

8. Een gelijk internationaal speelveld en samenwerking tot stand brengen

8.1. De Europese schone-technologiesector wordt geconfronteerd met toenemende druk als gevolg van wereldwijde subsidies, minder strenge milieunormen en oneerlijke concurrentie, wat leidt tot een grotere afhankelijkheid van derde landen. Het groeiende handelstekort met China als gevolg van, zijn dominante positie op het gebied van zeldzame aardmetalen, door de staat gesteunde industriële strategieën en export tegen lage prijzen, laat zien hoe groot de uitdagingen voor Europa's concurrentievermogen zijn. De EU blijft achter op het gebied van durfkapitaal, met slechts 5 % tegen de 52 % van de VS, waardoor haar vermogen om innovaties op te schalen beperkt is. De EU moet de binnenlandse productie stimuleren, hulpbronnen diversifiëren en het internationale handels- en industriebeleid coördineren om eerlijke concurrentie en veerkrachtige toeleveringsketens tot stand te brengen.

⁽¹⁴⁾ E3G: How to make the best of the Green Deal Industrial Plan.

8.2. Het EESC beveelt aan om:

8.2.1. in handelsovereenkomsten specifieke hoofdstukken te wijden aan decarbonisatie, waterefficiëntie en schone technologieën. Die hoofdstukken moeten de uitrol van schone technologieën en veilige toeleveringsketens bevorderen en de markttoegang ondersteunen;

8.2.2. strategische industriële partnerschappen op te bouwen met gelijkgestemde landen om de veerkracht van toeleveringsketens te versterken, gelet op de door China en de VS nagestreefde volledige controle over de waardeketen, die onwaarschijnlijk is. Partnerschappen voor schone handel en investeringen kunnen samenwerkingsverbanden versterken, maar de EU moet haar waardevoorstellen aan partners verduidelijken;

8.2.3. de handelsbescherming te versterken, de energie-infrastructuur te moderniseren via de Global Gateway en investeringen aan te trekken en tegelijkertijd technologieoverdracht te bevorderen. De voordelen van vrije handel moeten in evenwicht worden gebracht met duurzaamheid, waarbij zou moeten worden gezorgd voor een verantwoorde winning van mineralen en passende zorgvuldigheid in toeleveringsketens;

8.2.4. onderzoek te doen naar mogelijkheden om de uitvoer van schone technologieën te bevorderen met behulp van instrumenten die voldoen aan de normen van de Wereldhandelsorganisatie.

Brussel, 18 september 2025.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Oliver RÖPKE
